



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quibus verbis infligitur Irregularitas? Cap. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

TRACTATUS QUARTVS.

DE

IRREGULARITATE.

CAPUT PRIMUM.

Quid sit Irregularitas?



IRREGULARITAS (quæ Censura non est, nec, in uniuersum, pura pœna, ut patebit ex dicendis, & uideri latè probatum potest apud Gibalinum *a*) est impedimentum *b* Canonice primario, & directè impediens Fideles à suscepiatione Ordinum, secundario autem, & indirectè impediens Ordinum ab eius usu, & impediens item eosdem à Beneficiis, Jurisdictioneque Ecclesiastica iuxta mox pluribus explicanda.

Hæc descriptio clarissima reddetur ex dicendis; præsertim à cap. 6. ubi prædicti effectus Irregularitatis separatim enodabuntur.

2. Illud dumtaxat hic non est sine explicatio-
ne prætermittendum, puta, Cur tam signatè dictum est (*impedimentum Canonicum*.)

Respondeo, quia certa est omnium *c* sententia, Irregularitatem totam pendere, tanquam à causa efficiente à Jure Canonico, quod fertur à Summo Pontifice, ita, ut non possit imponi ab ullo alio jure speciali, vel præcepto, vel sententia latis ab inferioribus Papa. Vide id latius apud citatos.

CAPUT II.

De Subjecto Irregularitatis.

SUBJECTUM, seu is, qui denominatur Irregularis, est ille, qui, Primo, capax est Ordinis, & Secundo, qui Juri est Canonico subiectus. Cum enim Irregularitas sit Impedimentum à Jure Canonico inductum, quo vetatur Ordinum suscepiatione, eorumdemque usus, me-

moratam utramque conditionem requiret in subiecto, cui ipsa affigi debet.

2. Hinc primo, non baptizatus, hinc secundo femina, hinc Tertio, perpetuo amens, quia non sunt Ordinum capaces, nec erunt capaces Irregularitatis. Huc redacto Summum Pontificem, qui non est subditus Irregularitatem imponenti. Quare falsum est, quod asserit Diez, *a* Pontificem Summum fore Irregularem, si propria manu aliquem occidat. Immo quamvis non debeat *b* Irregularis, saltem publicus, eligi ad summum Pontificatum; est enim eo gradu indignus, si tamen eligatur, continuo liberatur ab Irregularitate.

3. Hinc secundo, Episcopi, immo & Cardinales subditi sunt Irregularitati, quia subditi sunt juri *c* communi Canonico, à quo Irregularitas imponitur, & licet ipsi, nisi exprimantur, non intelligantur comprehensi à lege uniuersali Suspensionis, & Interdicti, sic Jure Canonico ob eorum dignitatem disponente, comprehenduntur tamen à lege uniuersali Excommunicationis, & Irregularitatis, quia non apparet jus excipiens ab illis. Ita alijs citatis Leander, *d*

4. An, non baptizatus, si deinde baptizetur, censendus sit liber ab irregularitate ex homicidio v. g. commisso ante Baptismum, commo-
dius dicemus *infra cap. 23. paragr. 1.*

CAPUT III.

Quibus uerbis infligatur à Jure Irregularitas.

PRIMO, si in Jure Canonico, ejus est Irregularitatem imponere, ut supra docuimus, sic dicatur: *Sit Irregularis, Irregularitatem contrahat, & c.* clarum nimis est, tunc infligi Irregularitatem. Unum noto, in uetustiore Jure hanc uocem Irregularitatis non inueniri, non quia usus Irregularitatis

a Gibal. de irreg. c. 1.

b Sayrus de Cens. l. 6. c. 1. n. 9. Co- ninch. de irreg. d. 18. d. 1. n. 1.

c Turrian. de Cens. l. 8. d. 57. Aub. 1. G. Hurt. de irreg. diff. 1. alijs, pas. sim.

c Suar. de Cens. d. 40. sec. 1. Co- ninch. l. c. n. 9. & Theo- log. An- tiquior. in 4. d. 15. q. 3. Art. 2.

a Diez in prater. cri. Cam. c. 16. nu. 6. *b* Bonac. de Cens. d. 7. q. 1. 2. n. 6. Suar. d. 40. de cens. l. 7.

c C. Quia pericul. de censur. ex- comm. in 6.

d Leander. de irreg. c. 1. d. 1. q. 6.

tis non fuerit, sed, quia hæc vox non usurpatur, utebantur autem alijs dicendi formulis, a æquivalentibus.

2. Si per futurum tempus sic dicatur: *Er- rit, fiet, evadet Irregularis, repellatur ab altari*, multo magis, si dicatur: *Sit Irregularis, repel- latur ab Ordine, &c. cat.*, inducitur b Irregu- laritas ipso facto. Ratio est, quia Irregularitas non pendet à futuro ministerio Judicis, undè illud futurum (fiet, erit, &c. cat) solum notat, deinceps te debere reputari Irregulariter, non vero necessarium esse, ut præcedat Judicis sen- tentia. Non esse ita in Censuris, diximus in Tract. de Excommunicatione cap. 1.

3. Quod si, omnibus expensis, res dubia remanet, an scilicet verba significant induci, Irregularitatem, nec ne, cum hoc sit dubium juris, est judicandum, non infligi Irregulari- tatem, quia irregularitas debet esse expressa in jure, quæ expressio non adest, quando om- nibus perpenis res est dubia. Immo, etiam si adderetur in jure, quod *talis poena sit dispensa- tione delenda*, adhuc per hæc sola verba non tol- litur dubium, nam, ut notat Suar. e necessi- tas dispensationis potest cadere in alias poenas, quæ non sint Irregularitates.

CAPUT IV.

Quinam actus requiratur in subjecto ad Irregularitatem ex delicto in- currendam?

1. **D**ixi (ex delicto) nam ad Irregularita- tem ex defectu, nequaquam facit hæc præfens questio, quia illa Irregularitas incur- ritur sine peccato. Ad eam autem ex delicto, requiritur *Actus externus, Opere consummatum, Deliberatus, Peccaminosus, Cognitus in ratione poenæ*. Discurte per singula.

§. PRIMUS.

Actus debet esse externus.

1. **E**cclēsia sive nequit, d sive non vult unquam punire, seu judicare de actibus merè internis, multo minus vult, eos punire Irregularitate, quæ est gravissima poena

2. Actus tamen externus licet occul- tissimus capax e est Irregularitatis; statim

enim, ac actus in externum prodit, mani- festus ex se est, judicioque Ecclesiæ sub- ditus.

Adde Tridentinum *Seff. 24. cap. 7. de Re- for.* dicens homicidam, etiam occultum, esse ab Altari repellendum.

3. Neque obstat, quod ex dictis sequere- tur, hominem, si velit dispensationem Irregu- laritatis, debere Prælato manifestare suum delictum occultum, ut is judicet de dispen- sationis causa: non obstat, inquam, quia e- jutmodi manifestatio est voluntaria; potest enim Irregularis non petere dispensationem, si velit, suum impedimentum Superiori non declarare

4. Quod si contingat, aliquem abstinere non posse ab usu Ordinis verbi gratia à cele- branda Missa, nisi cum gravi infamia suum cri- men divulget, jam non cogetur, ex hoc capi- tate, desistere ab eius usu, dum periculum infamiae durat, ut docet Navar. a & Cordu- ba, b nosque infra e explicabimus cum communi sententia contra Valerium, d alio- que, & unive saliter eiu'smodi dispensationes debe- e, ita prudenter fieri à Superiore, ut non infametur peccator occultus; monentus om- nes; id enim ex regula generali de vitanda pro- ximi infamia, pro certo supponendum sem- per est.

§. SECUNDUS.

Opere consummatum.

1. **H**oc est, debet actus in ea specie, sub qua prohibetur esse perfectus.

2. Hinc, qui mortem alicujus concepivit, qui eandem tentavit, qui vulnus, etiam lethale inlaxit, non fit Irregularis, si inors ex vi illius actionis secuta non sit, quamvis per mira- culum non sit secuta, quia poena hæc, seu onus Irregularitatis, cum odiosum sit, restringen- dum est ad opus integrè consummatum, quan- do aliter expressè non est in Jure dispositum. Ita communiter e Doctores.

§. TERTIUS.

Plenè deliberatus.

1. **I**n profecto: non enim tam gravi one- ri, seu poenæ, qualis est Irregularitas,

7 *Coninch. de Sacram. d. 18. duc. 2. Leand. de Irreg. multos ci- tans tra. d. 10. q. 5. & d. 27. q. 19. contra pau- cos dicentes non incur- ri ex occulto inter quos est Miranda forè appro- à Diana p. 11. r. 2. ref. 26. sed ex- ceptus (cer- tè immeri- id) à Bruno de Ferrul. Reg. Tr. 5. c. 4. prop. 1. a Navar. in man. c. 27. n. 239. b Cord. ca- su 41. n. 142 e Infra. c. 14. §. 3. n. 3. breviter. & latus. Supra de excommu- nic. c. 2. d Valer. in diff. utrius que fori V. Irregul. diff. 8. e Suar. l. e. se. 3. n. 13. Farin. in frag. V. Ir- reg. n. 427. Vgol. de Ir- reg. c. 5. 7. Hurt. de Irreg. diff. 1. diff. 2. n. 6*